

بررسی رابطه سبک‌های فرزندپروری ادراک شده با بهزیستی هیجانی و بهزیستی اجتماعی دانش‌آموزان

The study of relationship between perceived parenting styles with emotional well-being and social well-being of students

Zahra Ghalami

M. A. in Educational Psychology, Allameh Tabataba'i University

Zahra Sohrabi*

M. A. in Educational Psychology, Allameh Tabataba'i University

زهرا قلمی

کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی

زهرا سهرابی*
(نویسنده مسئول)

کارشناس ارشد روان‌شناسی تربیتی، دانشگاه علامه طباطبائی

Abstract

The aim of this study was to investigate the relationship between perceived parenting styles with emotional well-being and social well-being of high school girl students in Tehran's 2nd district. The statistical population of this study was all high school girl students in Tehran during the years 2016-2017. The research method was descriptive and correlational; According to Morgan's table, 229 students were selected by cluster sampling and responded to the questionnaires. For data collection, Baumrind's parenting style questionnaire (1967), and Keyes & Magyar-Moe's subjective well-being questionnaire were used. Pearson correlation coefficient and regression coefficient were used to analyze the data. The results of data analysis indicated that there was a relationship between parenting styles with social well-being and emotional well-being and There was a positive and significant relationship between the authoritative parenting style with sub-components of social well-being (social acceptability, social realism, social participation, and social cohesion); there was also a significant relationship between the authoritative parenting style with positive and negative emotional well-being, while there was no meaningful relationship between Absolute permissive and authoritarian parenting styles with these components.

Keywords: Parenting, emotional well-being, social well-being

چکیده

هدف از این بررسی رابطه سبک‌های فرزندپروری ادراک شده با بهزیستی هیجانی و بهزیستی اجتماعی دانش‌آموزان دوره اول متوسطه بود. جامعه آماری این پژوهش را کلیه دانش‌آموزان دختر دوره دوم متوسطه شهر تهران در سال ۹۶-۹۵ تشکیل می‌دادند. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بوده و با توجه به جدول مورگان تعداد ۲۲۹ دانش‌آموز به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب و به پرسشنامه‌ها پاسخ دادند. برای جمع‌آوری اطلاعات پژوهش حاضر از پرسشنامه سبک فرزندپروری دیانا بامریند (۱۹۶۷) و پرسشنامه بهزیستی ذهنی توسط کییز و ماگیارمو (۲۰۰۳) استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش‌های آماری ضریب همبستگی پیرسون و ضریب رگرسیون استفاده شد و نتایج تحلیل داده‌ها بیانگر آن بود که بین سبک‌های فرزندپروری با بهزیستی اجتماعی و بهزیستی هیجانی رابطه وجود دارد و سبک فرزندپروری اقتدار منطقی با زیرمفله‌هایی از بهزیستی اجتماعی (مقبولیت اجتماعی، واقع‌گرایی اجتماعی، مشارکت اجتماعی و پیوستگی اجتماعی) رابطه مثبت و معناداری وجود دارد؛ همچنین بین سبک فرزندپروری اقتدار منطقی با بهزیستی هیجانی مثبت و منفی رابطه معناداری وجود دارد و این درحالی بود که بین سبک‌های فرزندپروری آزادگذاری مطلق و استبدادی با این مولفه‌ها ارتباط معنی‌داری به دست نیامد.

واژگان کلیدی: فرزندپروری، بهزیستی هیجانی، بهزیستی اجتماعی

ویرایش نهایی: آبان ۹۸

پذیرش: تیر ۹۷

دریافت: اردیبهشت ۹۷

نوع مقاله: پژوهشی

مقدمه

سبک‌های فرزندپروری^۱ الگوهای استاندارد تربیت فرزند هستند که با آداب و پاسخ‌های معین والدین به رفتارهای فرزندان مشخص می‌شود (کوپلن، هاستینگز، لاگاس-سگین و مولتون، ۲۰۰۲). بنابر نظر بامریند سبک‌های فرزندپروری در دو بعد پذیرش/ پاسخگویی و کنترل/ انتظارات با یکدیگر تفاوت دارند. پاسخگویی والدین اشاره به میزان مراقبت والدین، روابط گرم و پاسخگویی به نیازهای روانی و عاطفی فرزندان به همراه تقویت مثبت دارد؛ انتظارات والدین نیز به کنترل رفتاری بر اقدامات کودک و استفاده از اقتدار و شیوه‌های

¹ Parenting Styles

² Coplan, Hasting, Lagace-Seguin and Moulton

انضباطی اشاره دارد (گراسیم، برانماریو و آلیم، ۲۰۱۷). بامریند (۱۹۶۶) با توجه به این دو بعد چهار سبک فرزندپروری را بیان می‌کند: سبک‌های فرزندپروری مقتدرانه، مستبدانه، آسان‌گیر و غافل. والدین مقتدر دارای سطوح بالایی از پذیرش و انتظار هستند، والدین مستبد سطح بالایی از کنترل و انتظارات و پذیرش کمی دارند، والدین سهل‌گیر دارای سطح بالایی از پذیرش و انتظارات و کنترل کمی هستند (سیلک و همکاران، ۲۰۰۳؛ به نقل از ابراهیمی، امیری، محمدلو و رضاپور، ۲۰۱۷) و در نهایت با توجه به همین دو بعد می‌توان گفت والدین غفلت‌کننده نیز دارای سطح پایینی از پذیرش و انتظارات هستند (ابراهیمی و همکاران، ۲۰۱۷). طبق نتایج تحقیقات انجام شده سبک‌های فرزندپروری با مواردی مانند آسیب‌های روانی، مشکلات رفتاری و عملکرد تحصیلی (ترنر، چاندلر و هفر، ۲۰۰۹)، انگیزش و پیشرفت تحصیلی (تنهای‌رشوانلو و حجازی، ۱۳۸۸) ارتباط دارد.

بهزیستی یک ساختار پیچیده است که با تجربه و عملکرد مطلوب مرتبط است. تحقیقات فعلی در زمینه بهزیستی از دو دیدگاه عمومی به دست آمده‌اند: دیدگاه لذت‌گرایی که بر شادی متمرکز است و بهزیستی را از لحاظ دستیابی به لذت و اجتناب از درد تعریف می‌کند و فضیلت‌گرایی که رویکردی است که بر معنویت و خودکفایی تمرکز دارد و بهزیستی را درجه‌ای که فرد در آن کارکردی کامل دارد تعریف می‌نماید (رایان و دسی، ۲۰۰۱). یکی از دلایل اهمیت بررسی بهزیستی این است که طبق مطالعات انجام شده نوجوانی یک دوره‌ی رشدی چالش‌برانگیز است که با کاهش در بهزیستی هیجانی مشخص می‌شود (بلوث، کامپو، فانتج و گیلورد، ۲۰۱۷). بهزیستی هیجانی تنها به معنای عدم وجود اختلالات روانپزشکی نیست (لامرز، بلیر، وسترهوف، اسمیت و بوهملیچیر، ۲۰۱۲)، بلکه کبیز (۱۹۸۸) بهزیستی هیجانی را به عنوان گزارش شخصی افراد از کیفیت ارتباطات آن‌ها با دیگران و مدیریت بر هیجانات‌شان معرفی می‌کند (کبیز، ۱۹۸۸، به نقل از نریمانی و بخشایش، ۱۳۹۳). بهزیستی اجتماعی^۱ به معنای سازگاری و تلفیق درون شخص و بین هر شخص با دیگر اعضای جامعه و بین اعضای جامعه و دنیایی است که در آن زندگی می‌کنند (رضائیان و لشنی، ۱۳۹۴)؛ تحقیقات انجام شده بیانگر آن است که بهزیستی هیجانی با مهارت مدیریت استرس و استرس ادراک شده رابطه دارد (پندو و همکاران، ۲۰۱۳)؛ گارلینگ و همکاران (۲۰۱۶) نیز در تحقیقات خود به این نتیجه رسیدند که بهزیستی هیجانی در زندگی روزمره به طور جزئی با تعادل هیجانی مثبت و منفی در فعالیت‌های زندگی روزانه مرتبط است. همچنین نتایج تحقیقات انجام شده حاکی از رابطه‌ی مثبت بهزیستی اجتماعی با اشتیاق تحصیلی و نیز خرده مقیاس‌های اشتیاق عاطفی و اشتیاق شناختی (عباسی، اعیادی، شفیع‌ی و پیرانی، ۱۳۹۴) و راهبردهای مقابله‌ای پیشگیرانه، داشتن چشم‌اندازهای زمانی آینده‌نگر، ابراز عواطف مثبت و کنترل عواطف منفی، تفکر واگرا و داشتن ارتباطات باز با والدین است (زامبیانچی، ریچی بیتی، ۲۰۱۴). با توجه به اطلاعاتی که درباره‌ی اهمیت سبک‌های فرزندپروری و بهزیستی بیان شد، فرضیه‌ی اصلی این پژوهش عبارت است از اینکه "بین سبک‌های فرزندپروری با بهزیستی هیجانی و اجتماعی دانش‌آموزان رابطه وجود دارد".

روش

جامعه آماری پژوهش حاضر کلیه‌ی دانش‌آموزان دوره‌ی دوم متوسطه منطقه ۲ شهر تهران می‌باشد. روش پژوهش توصیفی و از نوع همبستگی بوده و با توجه به جدول مورگان تعداد ۲۲۹ دانش‌آموز به روش نمونه‌گیری خوشه‌ای انتخاب و به زیرمقیاس‌های بهزیستی هیجانی و اجتماعی پرسشنامه‌های بهزیستی ذهنی و پرسشنامه‌ی سبک‌های فرزندپروری پاسخ دادند.

الف) زیرمقیاس‌های بهزیستی هیجانی و اجتماعی پرسشنامه‌ی بهزیستی ذهنی کبیز و ماگیارمو (۲۰۰۳): پرسشنامه بهزیستی ذهنی از ۴۵ سوال تشکیل شده است و در این پژوهش صرفاً از زیرمقیاس‌های بهزیستی اجتماعی و هیجانی استفاده شده است. ۱۲ سوال اول در این پرسشنامه مربوط به بهزیستی هیجانی می‌باشد، ۱۸ سوال بعدی مربوط به بهزیستی روانشناختی می‌باشد و در نهایت

¹ Gherasim, Brumariu, Alim

² Silk et al

³ Turner, Chandler and Heffer

⁴ Well-being

⁵ Ryan, Deci

⁶ Bluth, Campo, Futch, and Gaylord

⁷ Emotional Well-being

⁸ Lamers, Bolier, Westerhof, Smit, and Bohlmeijer

⁹ Social Well-being

¹ Penedo, Benedict, Zhou, Rasheed, Tfaeger, Kava, Soloway, Czaja, and Antoni

¹ Garling, Gamble, Fors, and Hjerm

¹ Zambianchi and Ricci Bitti

۱۵ سوال بعدی مربوط به بهزیستی اجتماعی می‌باشد. بهزیستی هیجانی دارای دو زیر مولفه هیجانات مثبت و منفی است؛ برای نمره‌گذاری این خرده مقیاس از طیف لیکرت ۵ درجه‌ای استفاده شده است. اعتبار درونی زیر مقیاس بهزیستی هیجانی در بخش هیجان مثبت ۰/۹۱ و بخش هیجان منفی ۰/۷۸ بود. ۱۵ سوال بعدی مربوط به بهزیستی اجتماعی می‌باشد که شامل ۵ زیر مولفه‌ی مقبولیت و پذیرش اجتماعی، واقع گرایی اجتماعی، مشارکت اجتماعی، پیوستگی اجتماعی، همبستگی و یکپارچگی اجتماعی است. برای نمره‌گذاری این خرده مقیاس هم از طیف لیکرت ۷ درجه‌ای استفاده می‌گردد. زیر مقیاس‌های بهزیستی روانشناختی و اجتماعی دارای اعتبار درونی متوسط از ۰/۴ تا ۰/۷ و اعتبار مجموع هر دو این مقیاس‌ها ۰/۸ و بالاتر بود (کی یز و ماگیارمو، ۲۰۰۳). در مطالعه دوست (۲۰۰۴) ضریب پایایی و پایایی بازآزمایی ۰/۸۶ گزارش شده است. پایایی مقیاس بهزیستی ذهنی و زیر مقیاس‌های بهزیستی هیجانی، بهزیستی روانشناختی و بهزیستی اجتماعی به ترتیب ۰/۷۵، ۰/۷۶، ۰/۶۴ و ۰/۷۶ می‌باشد (گلستانی بخت، ۱۳۸۶). آلفای کرونباخ برای هر یک از موارد فوق به ترتیب ۰/۸۰، ۰/۸۶ و ۰/۶۴ محاسبه شده که حاکی از همسانی درونی مطلوب مقیاس است (گلستانی بخت، ۱۳۸۶)؛ در این پژوهش نیز ضریب پایایی بهزیستی هیجانی ۰/۸۸ و پایایی زیرمقیاس بهزیستی اجتماعی نیز ۰/۵۹ به دست آمد.

ب) پرسشنامه سبک‌های فرزند پروری ادراک شده بامریند: این پرسشنامه که سبک فرزندپروری ادراک شده توسط فرزندان را نشان می‌دهد توسط دیانا بامریند (۱۹۶۷) ساخته شده است که سه سبک فرزندپروری را در ۳۰ ماده و بر روی یک مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرتی می‌سنجد. این پرسشنامه اقتباسی است از نظریه اقتدار والدین که بر اساس نظریه بامریند، از سه الگوی آزادگذاری، آمرانه و اقتدار منطقی والدین جهت بررسی الگوهای نفوذ و شیوه‌های فرزندپروری، ساخته شده است. پرسشنامه دارای ۳۰ سوال است که ۱۰ سوال آن به شیوه آزادگذاری مطلق، ۱۰ سوال به شیوه آمرانه و ۱۰ سوال دیگر به شیوه اقتدار منطقی والدین به امر پرورش فرزند مربوط می‌شود. این مقیاس از صفر تا ۴ نمره گذاری می‌شود و با جمع نمرات، ۳ نمره مجزا در مورد آزادگذاری مطلق، آمرانه و اقتدار منطقی برای هر آزمودنی، به دست می‌آید. اسفندیاری، اعتبار بازآزمایی این پرسشنامه را برای سهولت گیرانه ۰/۶۹، برای آمرانه ۰/۷۷ و برای اقتدار منطقی ۰/۷۳ گزارش کرده است. در پژوهش تنکابنی و بندچی (۱۳۷۹) نشان داده شد که اعتبار پرسشنامه ۰/۷۲ است و بنابراین، پرسشنامه از روایی پژوهشی لازم برخوردار است (ساعتچی و همکاران، ۱۳۸۹)؛ همچنین پایایی این پرسشنامه در پژوهش حاضر با استفاده از آلفای کرونباخ ۰/۶۹ به دست آمد.

یافته‌ها

جدول شماره ۱- میانگین، انحراف معیار و ضرایب همبستگی متغیرهای پژوهش (تعداد= ۲۲۹ نفر)

متغیرهای پژوهش	۱	۲	۳	۴	۵	۶	۷	۸	۹	۱۰
۱- آزادگذاری مطلق	-									
۲- استبدادی	-۰/۱۷۳**									
۳- اقتدار منطقی	-۰/۴۹۲**	-۰/۳۴۱**								
۴- مقبولیت اجتماعی	-۰/۰۹۷	-۰/۰۸۱	-۰/۱۹۵**							
۵- واقع گرایی اجتماعی	۰/۰۰۴	۰/۰۸۷	-۰/۱۴۱*	۰/۱۲۶						
۶- مشارکت اجتماعی	-۰/۱۵۸*	۰/۱۵۲*	-۰/۲۷۱**	۰/۲۰۴**	۰/۲۷۹**					
۷- پیوستگی اجتماعی	-۰/۱۵۰*	-۰/۶۰۴**	-۰/۲۷۹**	۰/۳۳۴**	۰/۰۲۲	۰/۲۷۲*				
۸- همبستگی اجتماعی	-۰/۰۶۰	۰/۰۶۵	۰/۱۱۹	۰/۱۳۵*	۰/۱۴۷*	۰/۳۰۹**				
۹- بهزیستی هیجانی	۰/۲۱۷**	-۰/۲۲۹**	۰/۳۵۹**	-۰/۳۵۶**	-۰/۱۳۵*	-۰/۳۰۹**	-۰/۵۱۱**	-۰/۲۵۹**		
مثبت										
۱۰- بهزیستی هیجانی	۰/۱۸۴**	-۰/۱۹۵**	۰/۳۷۳**	-۰/۳۰۷**	-۰/۱۴۱*	-۰/۳۳۱**	-۰/۴۷۳**	-۰/۳۹۲*	۰/۶۵۷**	-
منفی										
میانگین	۱۷/۳۴	۱۳/۷۱	۲۷/۲۴	۱۲/۸۶	۱۱/۳۶	۱۱/۱۵	۱۰/۸۰	۱۲/۹۷	۱۹/۶۶	۲۱/۴۶
انحراف معیار	۶/۴۰۶	۵/۵۵۶	۷/۳۲۵	۳/۵۸۵	۳/۳۶۷	۳/۹۲۲	۳/۹۸۲	۴/۰۸۵	۵/۵۰۷	۵/۱۲

*.۰/۰۵** P ≤ ۰/۰۱ P ≤

اطلاعات به دست آمده از جدول ۱ نشان می‌دهد که بین سبک‌های فرزندپروری با بهزیستی اجتماعی و بهزیستی هیجانی رابطه معنی‌دار وجود دارد. همان‌طور که در جدول ۱ ملاحظه می‌شود، همبستگی معنادار بین متغیرها ادامه تحلیل را ممکن می‌کند. برای بررسی نقش پیش‌بینی کننده سبک‌های فرزندپروری بر روی بهزیستی اجتماعی و بهزیستی هیجانی از رگرسیون چندمتغیره استفاده شده است که نتایج آن در ادامه ذکر شده است.

جدول ۲- خلاصه مدل رگرسیون چندمتغیره بهزیستی هیجانی و اجتماعی بر اساس سبک‌های فرزندپروری

مدل	همبستگی چندگانه (R)	مجذور (ضریب تعیین)	مجذور R تعدیل شده	آماره F	سطح معناداری F
۱	۰/۴۱۶	۰/۱۷۳	۰/۱۶۲	۱۵/۶۶۷	۰/۰۰۱
۲	۰/۳۳۶	۰/۱۱۳	۰/۱۰۱	۹/۵۶۲	۰/۰۰۱

جدول ۲- خلاصه مدل رگرسیون چندمتغیره «بهزیستی هیجانی و بهزیستی اجتماعی» بر اساس سبک‌های فرزندپروری را نشان می‌دهد که ۱۷/۳ درصد از واریانس بهزیستی هیجانی و ۱۰/۱ درصد از واریانس بهزیستی اجتماعی بر اساس سبک‌های فرزندپروری تبیین می‌شود. مدل رگرسیون برازش مناسبی دارد و تحلیل واریانس معنی‌دار است.

جدول ۳- نتایج ضرایب رگرسیون چندمتغیره همزمان «بهزیستی هیجانی و بهزیستی اجتماعی»
بر اساس سبک‌های فرزندپروری

پیش‌بینی «بهزیستی هیجانی» بر اساس سبک‌های فرزندپروری					
متغیرهای پیش‌بین	B	ضرایب استاندارد		t	سطح معناداری
		خطای استاندارد	ضریب بتا β		
ثابت (constant)	۳۰/۳۵۸	۳/۲۹۹	-	۹/۲۰۳	۰/۰۰۱
فرزندپروری آزادگذاری مطلق	-۰/۱۴۵	۰/۱۰۵	-۰/۱۳۰	-۲/۴۲۹	۰/۰۰۹
فرزندپروری استبدادی	-۰/۱۹۰	۰/۱۱۲	-۰/۱۰۹	-۳/۶۹۱	۰/۰۰۲
فرزندپروری اقتدار منطقی	۰/۴۶۲	۰/۱۹۶	۰/۳۵۰	۴/۷۹۸	۰/۰۰۱
پیش‌بینی «بهزیستی اجتماعی» بر اساس سبک‌های فرزندپروری					
متغیرهای پیش‌بین	B	ضرایب استاندارد		t	سطح معناداری
		خطای استاندارد	ضریب بتا β		
ثابت (constant)	۷۱/۷۸۳	۴/۰۴۵	-	۱۱/۷۴۵	۰/۰۰۱
فرزندپروری آزادگذاری مطلق	۰/۱۱۹	۰/۱۲۹	۰/۲۱۰	۳/۱۴۴	۰/۰۰۶
فرزندپروری استبدادی	۰/۱۷۳	۰/۱۳۸	۰/۲۳۵	۵/۵۲۹	۰/۰۰۷
فرزندپروری اقتدار منطقی	۰/۵۱۲	۰/۱۱۸	۰/۳۲۸	۴/۳۳۵	۰/۰۰۱

جدول ۳- نتایج ضرایب رگرسیون چندمتغیره همزمان «بهزیستی هیجانی و بهزیستی اجتماعی» بر اساس سبک‌های فرزندپروری را نشان می‌دهد. فرزندپروری اقتدار منطقی بر بهزیستی هیجانی با ضریب بتا ۰/۳۵۰ و فرزندپروری اقتدار منطقی بر روی بهزیستی اجتماعی با ضریب بتا ۰/۳۲۸ قوی‌ترین متغیر پیش‌بین بود. بر این اساس می‌توان گفت با یک واحد تغییر در متغیر فرزندپروری اقتدار منطقی طبق نتایج ضرایب بتا در جدول فوق به میزان ۰/۳۵۰ در بهزیستی هیجانی و ۰/۳۲۸ در بهزیستی اجتماعی تغییر ایجاد می‌گردد.

بحث و نتیجه گیری

نتایج تحلیل داده‌های این پژوهش بیانگر آن بود که بین سبک‌های فرزندپروری با بهزیستی اجتماعی و بهزیستی هیجانی رابطه وجود دارد و سبک فرزندپروری اقتدار منطقی با زیرمؤلفه‌هایی از بهزیستی اجتماعی (مقبولیت اجتماعی، واقع‌گرایی اجتماعی، مشارکت اجتماعی و پیوستگی اجتماعی) رابطه‌ی مثبت و معناداری دارد؛ همچنین بین سبک فرزندپروری اقتدار منطقی با بهزیستی هیجانی مثبت و منفی رابطه‌ی معناداری وجود دارد و این درحالی بود که بین سبک‌های فرزندپروری آزادگذاری مطلق و استبدادی با این مؤلفه‌ها ارتباط

معنی‌داری به دست نیامد؛ نتایج این پژوهش با نتایج تحقیقاتی قبلی در یک راستا است. طبق نتایج تحقیقات انجام شده سبک‌های فرزندپروری با عزت نفس و رضایت از زندگی (رابوتگ-ساریک و ساکیس^۱؛ ۲۰۱۴)، توانایی تنظیم هیجانی (تانی، پاسکوزی و رافاگنینو^۲؛ ۲۰۱۸) دارد. تحقیقات نشان می‌دهد که خانواده مرکز بهزیستی فرزندان است. تاثیرات والدینی بر بهزیستی ذهنی فرزندان تنها از طریق کیفیت رابطه بین والدین و فرزند رخ نمی‌دهد، بلکه به نظر می‌رسد بهزیستی ذهنی والدین بر بهزیستی ذهنی فرزندان تاثیر می‌گذارد و بررسی ادبیات و پیشینه در روان‌شناسی نشان می‌دهد که چنین رابطه‌ای با توجه به محیط خانوادگی مشترک، عوامل استرس‌زا و وراثتی بودن بهزیستی وجود دارد (کلر^۳؛ ۲۰۱۲). طبق پژوهش‌های انجام شده بین سبک فرزندپروری مقتدرانه و راهبردهای خودتنظیمی و شناختی (ویسکرمی، سبزیان، پیرجاوید و گراوند، ۱۳۹۳) و سازگاری کودک (پالمر^۴؛ ۲۰۰۹) رابطه‌ی مثبتی وجود دارد، همچنین سیفی‌گندمانی، کلانتری میبیدی و فتح (۱۳۸۸) نیز در پژوهش خود به این نتیجه رسیدند که اضطراب و افسردگی در نوجوانان پسری که دارای والدین مقتدر هستند به مراتب کمتر از سایر نوجوانان است. بنابراین با توجه به نتایج به دست آمده این پژوهش و پژوهش‌های انجام شده می‌توان گفت بین سبک‌های فرزندپروری ادراک شده با بهزیستی هیجانی و بهزیستی اجتماعی ارتباط معناداری وجود دارد. در تبیین نتایج به دست آمده می‌توان گفت والدین مقتدر، با اعمال قوانین و مقررات لازم و تعیین استانداردهای دقیق و همچنین داشتن انتظارات متناسب با توانایی فرزندان، به آن‌ها آزادی انتخاب داده و آن‌ها را در تصمیم‌گیری‌ها دخیل می‌دانند و ضمن حمایت لازم، به آن‌ها استقلال می‌دهند، در نتیجه فرزندان والدین مقتدر به توانایی‌های خود اطمینان می‌کنند و سطح خودکارآمدی بالاتری دارند (مرادیان، عالی‌پور و شهنی‌بیلاق، ۱۳۹۳). در مقابل می‌توان گفت والدین خودرای و مستبد سعی می‌کنند رفتار کودکانشان را مطابق با مجموعه‌ای از معیارها شکل دهند و کنترل و ارزیابی کنند. در این سبک تبعیت بی قید و شرط از قدرت مورد تاکید است و بدون هیچ گونه توضیحی دستورات باید پذیرفته شوند (کرامر^۵؛ ۲۰۱۱، به نقل از امیرپور، امینی، فتحی احمدسرائی و کلهرنیاگلکار، ۱۳۹۴). همچنین، والدین سهل‌گیر به زندگی فرزندان خود زیاد توجه می‌کنند ولی مرز و حدی برای آن‌ها قائل نمی‌شوند، این والدین اغلب اجازه می‌دهند کودکانشان هرکاری می‌خواهند انجام دهند و راه‌شان را خود انتخاب کنند، زیرا معتقدند ترکیبی از حمایت و تامین نیازهای کودک و نداشتن محدودیت، فرزند آنان را فردی خلاق و با اعتماد به نفس بار خواهد آورد. نتیجه این است که این کودکان هرگز نمی‌آموزند که رفتار خود را کنترل کنند (سعدی‌پور، ۱۳۹۵). از مهم‌ترین محدودیت‌های این است که ابزار استفاده شده در این پژوهش جزء ابزار خودگزارشی است و این احتمال وجود دارد که پاسخ‌های شرکت‌کنندگان کاملاً مبتنی بر واقعیت نباشد. با توجه به اهمیتی که سبک‌های فرزندپروری دارند، به صورت ویژه سبک فرزندپروری مقتدرانه، پیشنهاد می‌شود که به آرایه‌ی آموزش‌هایی در زمینه‌ی سبک‌های فرزندپروری و اهمیت و ضرورت آن‌ها برای والدین اقدام شود و تاثیر سبک‌های فرزندپروری بر طیف گسترده‌تری از متغیرها مورد بررسی واقع شود.

منابع

- اکبری‌بورنگ، م، عادل‌پور، ز و غلامی‌بورنگ، ف. (۱۳۹۵). بررسی تعلل تحصیلی دانشجویان در خصوص پنج عامل شخصیت و جهت‌گیری هدف. فصلنامه پژوهش و برنامه‌ریزی در آموزش عالی، دوره ۲۲، شماره ۱، ۱-۱۸.
- امیرپور، ب، امینی، ک، فتحی احمدسرائی، ن و کلهرنیاگلکار، م. (۱۳۹۴). نقش پیش‌بینی‌کنندگی سبک‌های فرزندپروری و اعتماد اجتماعی در فرار دختران از خانه. پژوهش‌های راهبردی امنیت و نظم اجتماعی، سال ۴، شماره پیاپی ۱۱، شماره ۳، ۳-۳۹.
- تنهای‌رشوانلو، ف و حجازی، الف. (۱۳۸۸). ارتباط ادراک از سبک فرزندپروری والدین با انگیزش تحصیلی و پیشرفت تحصیلی در دانش‌آموزان دبیرستانی. دوام‌نامه علمی-پژوهشی دانشگاه شاهد، سال ۱۶، شماره ۳۹، ۱-۱۴.
- رضائیان، م و مریم، ل. (۱۳۹۴). نقش تعدیل‌گر سلامت روان در رابطه بین کیفیت زندگی با بهزیستی اجتماعی، چهارمین کنفرانس بین‌المللی روان‌شناسی و علوم اجتماعی، تهران، همایشگران مهر اشراق.
- ساعتچی، م و کامکاری، ک. عسکریان، مهناز. (۱۳۸۹). آزمون‌های روان‌شناختی. نشر ویرایش.

¹ Raboteg-Saric, Sakic

² Tani, Pascuzzi, and Raffagnino

³ Clair

⁴ Palmer

⁵ Cramer

بررسی رابطه سبک‌های فرزندپروری ادراک شده با بهزیستی هیجانی و بهزیستی اجتماعی دانش‌آموزان
The study of relationship between perceived parenting styles with emotional well-being and social well-being of students

- سعدی‌پور، الف. (۱۳۹۵). روان‌شناسی تربیتی کاربردی. تهران: انتشارات ویرایش.
- سیفی‌گندمانی، م.، کلانتری‌میبدی، س و فتح، ن. (۱۳۸۸). سنخ‌شناسی فرزندپروری خانواده (ترکیب سبک فرزندپروری پدر و مادر) و تاثیر آن بر اضطراب و افسردگی نوجوانان پسر: رویکردی نو به فرزندپروری. مجله علمی پژوهشی اصول بهداشت روانی، سال ۱۱، شماره ۳ (پیاپی ۴۳)، ۱۹۴-۱۸۵.
- عباسی، م.، اعیادی، ن.، شفیعی، ه و پیران، ذ. (۱۳۹۴). نقش بهزیستی اجتماعی و سرزندگی تحصیلی در پیش‌بینی اشتیاق تحصیلی دانشجویان پرستاری. نشریه علمی-پژوهشی راهبردهای آموزش در علوم پزشکی، دوره ۸، شماره ۶، ۵۴-۴۹.
- گلستانی بخت، ط. (۱۳۸۶). ارائه الگوی بهزیستی ذهنی و شادمانی در جمعیت شهر تهران. رساله دکتری روانشناسی بالینی دانشگاه الزهرا.
- مرادبان، ج.، عالی‌پور، س و شهینی‌بیلاق، م. (۱۳۹۳). رابطه علی بین سبک‌های فرزندپروری و عملکرد تحصیلی با واسطه خودکارآمدی تحصیلی و انگیزه پیشرفت در دانشجویان. روانشناسی خانواده، دوره ۱، شماره ۱، ۷۴-۶۳.
- نریمانی، م و بخشایش، ر. (۱۳۹۳). اثربخشی آموزش پذیرش-تعهد بر بهزیستی روانشناختی، هیجانی و رضایت زناشویی زوجین در معرض طلاق، پژوهش‌های مشاوره، جلد ۱۳، شماره ۵۲، ۱۲۳-۱۰۸.
- ویسکریمی، ح.، سبزیان، س.، پیرجوید، ف و گراوند، ه. (۱۳۹۳). بررسی رابطه بین ادراک از سبک‌های فرزندپروری با راهبردهای یادگیری خودتنظیمی دانشجویان دانشگاه فردوسی مشهد. فصلنامه پژوهش در یادگیری آموزشی و مجازی، سال دوم، شماره ۵، ۸۱-۹۸.

- Baumrind, D. (1966). Effects of Authoritative Parental Control on Child Behavior, *Child Development*, 37(4), 887-907.
- Bluth, K., R.A., Campo., W.S, Futch., and S.A, Gaylord. (2017). Age and Gender Differences in the Associations of Self-Compassion and Emotional Well-being in A Large Adolescent Sample. *Journal of Youth and Adolescence*, Volume 46, Issue 4, 840-853.
- Clair, A. (2012). The Relationship Between Parent's Subjective Well-Being and the Life Satisfaction of Their Children in Britain. *Child Indicators Research*, (2012) 5:631-650.
- Coplan, R.J., Hastings, P.D., Lagacé-Séguin, D.G., and Moulton, C.E. (2002). Authoritative and Authoritarian Mothers' Parenting Goals, Attributions, and Emotions Across Different Childrearing Contexts. *PARENTING: SCIENCE AND PRACTICE*, Volume 2, Number 1, January-March 2002.
- Dost, M. (2004). Subjective well-being of university students. Unpublished PhD thesis. Ankara, Hacettepe university.
- Ebrahimi, L., Amiri, M., Mohamadlou, M., Rezapur, R. (2017). Attachment Styles, Parenting Styles, and Depression. *Int J Ment Health Addiction* (2017) 15:1064-1068.
- Garling, T., Gamble, A., Fors, F., Hjerm, M. (2016). Emotional Well-Being Related to Time Pressure, Impediment to Goal Progress, and Stress-Related Symptoms. *Journal of happiness studies*, October 2016, Volume 17, Issue 5, 1789-1799.
- Gherasim, L., Brumariu, L.E., Alim, C.L. (2017). Parenting Style and Children's Life Satisfaction and Depressive Symptoms: Preliminary Findings from Romania, France, and Russia. *J Happiness Stud* (2017) 18:1013-1028.
- Keyes CLM, Shmotkin D, Ryff C.D. (2002). Optimizing wellbeing: The empirical encounter of two traditions. *Journal of Personality and Social Psychology*, Vol. 82, No. 6, 1007-1022.
- Lamers, M.A., Bolier, L., Westerhof, G.J., Smit, F., Bohlmeijer, E.T. (2012). The impact of emotional well-being on long-term recovery and survival in physical illness: a meta-analysis. *Journal of Behavioural Medicine* (2012) 35:538-547.
- Palmer, C.D. (2009). *Parenting styles and self-control skills. Doctor of Philosophy in Psychology, University of HAWAII*, December 2009.
- Penedo, F.J., Benedict, C., Zhou, E.S., Rasheed, M., Traeger, L., Kava, B.R., Soloway, M., Czaja, S., Antoni, M.H. (2013). Association of Stress Management Skills and Perceived Stress with Physical and Emotional Well-Being Among Advanced Prostate Cancer Survivors Following Androgen Deprivation Treatment. *Journal of Clinical Psychology in Medical Settings* (2013) 20:25-32.
- Raboteg-Saric, Z., & Sakic, M., (2014). Relations of Parenting Styles and Friendship Quality to Self-Esteem, Life Satisfaction and Happiness in Adolescents. *Applied Research Quality Life* (2014) 9:749-765.
- Ryan, R.M., Deci, E.L. (2001). ON Happiness and human potentials: A Review of Research on Hedonic and Eudaimonic Well-Being. *Annual Review of Psychology*, Vol. 52:141-166.
- Tani, F., D, Pascuzzi, D., Raffagnino, R. (2018). The Relationship Between Perceived Parenting Style and Emotion Regulation Abilities in Adulthood. *Journal of Adult Development*, Volume 25, Issue 1, pp 1-12.
- Turner, E.A., Chandler, M., Heffer, R. W. (2009). The Influence of Parenting Styles, Achievement Motivation, and Self-Efficacy on Academic Performance in College Students. *Journal of College Student Development*, Volume 50, Number 3, 337-346.
- Zambianchi, M., Ricci Bitti, P.E. (2014). The Role of Proactive Coping Strategies, Time Perspective, Perceived Efficacy on Affect Regulation, Divergent Thinking and Family Communication in Promoting Social Well-Being in Emerging Adulthood. *Social Indicators Research* (2014) 116:493-507.